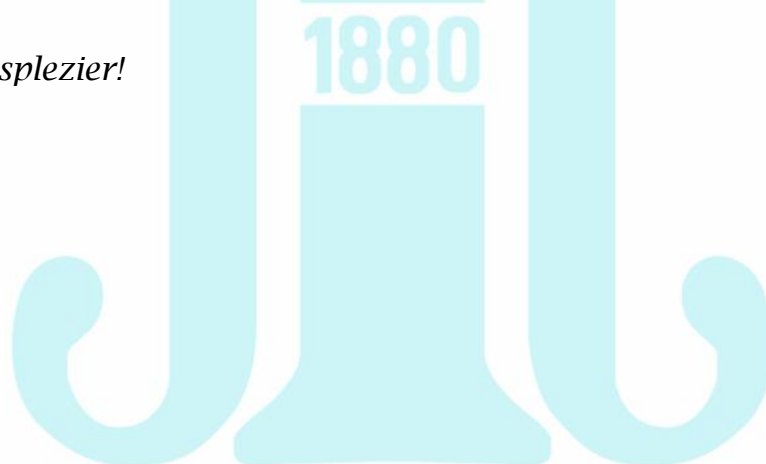

Even uw aandacht...

*Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.
Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het
mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.
Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige
toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van
boekjes voor opvoering beslist.*

Veel leesplezier!

ANA SIRAKOVA

Toneelstuk voor de jeugd

door

1880

Brigitte van Aken

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2006

Nr.2892

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste VIJFTIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel
www.sabam.be

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aanvraagformulier dat, degelijk ingevuld, minstens vier weken de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie
www.stichtingbredero.nl

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *ANA SIRAKOVA* op te voeren moet de naam van auteur *BRIGITTE VAN AKEN* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen. De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/2005/0220/032
ISBN 978-90-385- 0933-4

© 2005 Toneelfonds J. Janssens/Brigitte van Aken
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden veeleevuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONAGES

(14 meisjes – 5 jongens)

LORE : de Assepoes-stiefmoeder

MO : de moslim uit Soedan

CHLOË : de speelse zus van Lente en Charlotte

DORIEN : Ana Sirakova, de vluchteling uit Tjetjenië

ELINE : de pianolerares van Ana / de enige “normale” volwassene

LENTE : draagt graag de ellende van de hele wereld op de smalle schouders

CHARLOTTE : de kordate, tikkeltje brutale zus van Lente en Chloë

KAAT : één stuk van de tweeling-etter

ASTRID : de brutale maar toch kwetsbare puber

JASMIEN : het andere stuk van de tweeling- etter

ROEL : “cool” maar grappig

MAARTEN : de wijsneus met het grote hart, onderbreekt de scènes 26 keer met begrippen uit het alfabet, doet aan yoga

STEVEN : de karikatuur van de moderne leraar

MAGDA : de zangeres op de verkeerde plaats

STEF : de zanger op de verkeerde plaats

DOMINIQUE : slordige saar met gevoel voor humor

IRIS : het gedroomde zusje

MARLIES : het enige kind uit een gebroken gezin

MALIKA : de Russische tolk

MUZIKALE OMKADERING : suggestie: harp, piano, fluit, viool.

INHOUD

Ana Sirakova uit Tjetjenië spreekt een vreemd Nederlands. Er zijn herinneringen aan de oorlog in Tjetjenië die ze met de vioolmuziek in haar hoofd weglacht, er is de jongen uit Soedan die zijn verleden wegrapt, er zijn klasgenoten die dansen maar ook bang zijn. En zingende volwassenen uit een soort gekkenhuis. Wordt de familie Sirakova uitgewezen of mag zij in België blijven?

DECOR

Open ruimte, tien zitblokken, één deur op wieltjes, schommel, kleine tafel, twee gouden ladders.

E E R S T E B E D R I J F

Scène één

*(Iris, het engeltje “overleden zusje van Ana”, zet kleine beeldjes op een rij.
Suggestie: harpmuziek. Ana Sirakova zit onder de tafel en kijkt toe.)*

Scène twee

De tolk

TOLK : *(zet zich op het tafeltje waar Ana zich onder verschuilt)* Ik ben Malika, werk als tolk bij het commissariaat-generaal vluchtelingen en staatslozen. Dit is het dossier van Ana. Ana Sirakova, dertien jaar oud. Tjetjeense vluchteling. Ana vindt dat haar volk vergeten wordt door heel de wereld. Een Russische bom heeft haar zusje Svetlana in stukken gereten. Al meer dan tweehonderd jaar proberen de Russen en de Tjetjenen vrede te sluiten. Al meer dan tweehonderd jaar zonder succes. De Tjetjeense jeugd groeit op in een sfeer van haat. De Russen noemen de vader van Ana Sirakova een terrorist. Maar elk normaal mens kan een terrorist worden. De oorlog duurt nu al meer dan drie jaar. Er vielen al 120 000 slachtoffers. De familie Sirakova is in gevaar en wil in België blijven.

(Ana maakt een geluidje)

(in het Russisch) Waar ben je Ana? *(kijkt onder de tafel)* Kom naar hier, Ana. Vertel je verhaal aan de mensen. Oh... je beeldjes zijn schattig, Ana. Mag ik er eentje kiezen? *(bekijkt het rijtje/ suggestie: héél kort viool...)* Dan kies ik dit....*(af met Ana)*

Russisch: Ana, tig de? Itdi syda, Ana. Raskoji svoj raskaz lydjam. Oh... korie u tebja milie statuetki. Mojno mne odnoe vibratj... Togda ja viberu etoe..

(Magda en Stef op met gouden ladders, maken er een machtsspel van, wie wil het hoogst?)

MAGDA : *(op de hoogste trede : Dossiers! Nieuwe dosseirs. Familie Sirakava...de dochter amper dertien jaar, de wet is duidelijk, krachtig klaar. Alinea B, artikel twee: de wet die zegt heel duidelijk: nee.*

Ik sta niet zomaar aan de kant. Ik waak over 't heil van 't vaderlande. Ik hecht weinig geloof aan haar. Wat zij vertelt, het is niet waar. 'k Kleine zusje vond de dood... alleen haar knuffel vond men in de goot. Ik voel haar leugens in 't dossier. Dat haar zusje dood zou zijn, is een leugen, 't klein venijn.

STEF : *(op een lagere trede) Ga jij maar rusten, want dit wordt banaal. Ik luister wel even naar haar verhaal. Vluchten van oorlog misschien is het waar. Wat is leugen? Dat wordt wel klaar. (af)*

Scène drie

Ana en haar dode zusje Svetlana

(Ana bekijkt de beeldjes en ziet engeltje Svetlana. Kort muziekstukje suggestie: harp, sober, want de tekst moet kunnen gehoord worden.)

ANA : *(In het Russisch. Pakken elkaars hand vast.) Dag Svetlana, mijn zusje, mijn engeltje. Je grote zus Ana is een beetje bang. Ze wil graag in België blijven. Tjetjenië is te gevaarlijk, mijn engeltje. Dat weet jij wel. (af)*

(Russisch: Prevet Svetlana, moja sestrenka , moj angelocheh. Tvoja starsheeja sestra ne mnoga toitsja. Ona hochet estatsa u Belgii. Ti ved znaesh.)

Scène vier

Kijk op de wereld en op onszelf

(Charlotte en Chloë staan hand in hand op de scène en kijken naar televisie. Maken onduidelijke geluiden: verwondering, angst, verbazing, blijdschap, verdriet. - bij elk geluid één instrumentaal geluid. Meisjesklik op, ritmisch handengeklap: verveling, verspreiden zich over de scène. Jongensklik op, ritmisch: verveling. Kijken dan geboeid naar tv.)

KAAT : De hel is losgebarsten. Jasmien... Ik vind Lore een stomme trut.

LENTE : *(als enige op de schommel met het dagboek in haar handen)* Ik ben Lente, veertien en bang. Roel... Vanavond tennissen? Acht uur?

ASTRID : De zon schijnt fel over de stad New York, wanneer een Boeing met éérentachtig passagiers en elf bemanningsleden tegen de WTC toren stort. Roel.... Deze avond wiskunde oefenen bij mij thuis? Acht uur?

JASMIEN : Metershoge golven raasden met een snelheid van vijfhonderd kilometer per uur over de kust. Kaat.... Lore is veel te jong voor onze pa. Ik haat haar.

MARLIES : Er volgt een knal en een enorme vuurbol stijgt op. Doden, tranen, wanhoop, verwoesting. Lente... Ik kreeg een kanarie vandaag.

CHARLOTTE : Op rekening 12-12 kan je je bijdrage storen... Chloë... Ons ma ligt weer in haar bed. Verdorie! Ik ben het zo beu, hé, van op jou te letten.

CHLOE : Zeg!

ROEL : Loeiende sirenes van brandweer, ziekenwagens. Astrid.... Oké! Acht uur.

CHLOE : En politie!

MAARTEN : *(in yogahouding)* A: Aarde: de aarde is nog steeds een vuurbol. Jasmien.... er komen twee nieuwe in onze klas. Een zwarte jongen en een klein blond meisje.

CHARLOTTE : Overlevenden rouwen over het verlies van hun geliefden. Lente... Waar is ons Lente? Lente!

LENTE : *(schrijft in dagboek)* Jaaaaah!

KAAT : Tsunami zorgt voor een vloedgolf van solidariteit. Jasmien... Eén of andere dag vermoord ik haar.

LENTE : Amerikaanse soldaat foltert gevangenen in Irak. Verdomme, mijn stylo schrijft niet meer.

ASTRID : De toren stort in! Marlies... Oh. Ik ben zo verliefd op Roel. En hij komt deze avond. Yes!!

JASMIEN : Honderden, nee duizenden slachtoffers... Kaat... Misschien moeten we haar beter leren kennen. Die spaghettisaus van gisteren... die was wel lekker...

MARLIES : Een half uur later zakt de eerste toren als een kaartenhuisje ineen. Maarten.... zijn jouw ouders nog bij elkaar?

CHARLOTTE : Britse ouders die hun kinderen slaan riskeren vijf jaar cel. Chloë... een tik mag wel. Maar alleen als niemand het ziet.

ROEL : Weer dreigbrieven tegen zaakvoerders pitabar opgedoken. Maarten... een kleine blonde zeg je?

MAARTEN : B: barbaar : In het oude Griekenland was een barbaar iedereen die geen Griek was. Roel.... Nee, een grote zwarte. Uit Afrika.

CHARLOTTE : Bush is een smeerlap, zegt mijn moeder. Maar ja, ons moeder is een beetje..., hé Lente...

DOMINIQUE : Teveel tv kijken is niet goed voor de oogjes kinderen. *(zet tv af)*

LENTE : Drie doden bij zware klap op autoweg. Mama... Vergeet je nou please het oudercontact niet. Maandagavond. Acht uur. Acht uur, mama, niet half negen.

MARLIES : Ik droomde vAnacht dat ik een engel zag.

ASTRID : Och gij!

MAARTEN : C: coup. Komt uit het Frans en betekent: slag.

ASTRID : Over... dààrover zullen we het hebben in de klas.

JASMIEN : Met Meulemans? Vergeet het! Die zegt daar niks over.

(oorlogsmuziek/ vertraagde bewegingen / ieder slachtoffer valt)

Scène vijf

Ana's monoloogje

(Ana op, baant zich een weg tussen de slachtoffers: volgspot)

ANA : Het is valavond. Ik ga naar mijn kamer, drie verdiepingen hoog. In mijn armen: mijn oude lappenpop. Ik hoor een zwaar gedreun. Mijn kleine zusje Svetlana

krimpt ineen van de schrik. Die ontploft niet hier, stel ik haar gerust. Maar dan hoor ik een oorverdovend gefluit. Het huis begint te trillen, de ramen springen eruit. Ik grijp mijn broertje van twee beet en loop met hem naar beneden, naar mijn vader en moeder. Moeder pakt wat kleren bijeen, vader neemt wat huisraad mee. En dan: vluchten. Maar waarheen? Overal hollen mensen, hoor ik vrouwen gillen, mannen schreeuwen. Het hele dorp: fel verlicht. Gebouwen staan in brand. Ik stik in de rook. We lopen door een grote vuurzee, langs gewonden. Ik zie een dode hond liggen en een stuk been. Doorlopen, schreeuwt mijn vader. Maar welke richting? Gebouwen stortten in en vallen op vluchtende mensen. Ik zie hoe een vrouw haar baby voor zich uitgooit, zo! Om het kind te redden. De baby weent niet meer. Daarna ga ik op zoek naar mijn ouders. Mijn zusje van zes ligt onder het puin. Dood.

Scène zes

De leraar

(Lente schrijft, scheurt het blad eruit, staat recht, loopt naar vuilnisbak en gooit prop twee ernaast. Ziet Meulemans aankomen en leidt de klas af: stampvoet/ leraar volgt/ stilte/ heeft de klas onder controle/ leerlingen zitten op de blokjes/ leraar brengt zijn bord mee/ deur langs eens kant)

STEVEN : Goeiemorgen. *(kucht, vindt zichzelf enorm belangrijk)* Voor mijn vak zijn jullie op weg naar zelfstandig leren. Leren wordt meer en meer opgevat als een actief proces, waarin de leerkracht geleidelijk en steeds meer beslissingen in verband met leeractiviteiten aan de leerlingen overlaat.

U zal ongetwijfeld de OVUR-structuur herkennen: de O van oriënteren, de V van voorbereiden, de U van uitvoeren en de R van reflecteren. Hoe sterk is de sturing van de leerkracht dan nog? Sterk! Hoewel... als jullie eenmaal aan zelfstandigheid bij het uitvoeren van de leertaak gewend zijn, krijgen jullie meer vrijheid op de meer metacognitieve gebieden.

LENTE : Kan u dat allemaal nog eens uitleggen?

STEVEN : Kies zelf uw aanpak. Als die maar persoonlijk is.

JASMIEN : En wat is onze opdracht? Wat moeten we doen?

STEVEN : Die is... artistiek-literair. En neigt naar een esthetische beleving. Nadat je bent gestimuleerd om om te gaan met informatie, mag je de presentatie tonen. Pas op! Dit allemaal met nadruk op een kritische verwerking van eerdere, misschien wel traumatische belevissen.

ASTRID : De ouderwetse spreekbeurt dus? En die mag over ons eigen leven gaan?

STEVEN : Euh... ja, zolang het maar boeiend is. En je maar niet te moeilijke woorden gebruikt.

(de bel: muziekinstrument?)

MARLIES : Oké. Gesnapt.

MAARTEN : *(als laatste de klas uit)* Mijnheer.

STEVEN : Ja? Maarten.

MAARTEN : Is het waar dat er twee nieuwe in onze klas komen?

STEVEN : Dat is zo ja.

MAARTEN : Een zwarte en een...

STEVEN : Twee vreemden, ja. Enfin, buitenlanders. Vreemdelingen. Foreigners... Illegalen. Strangers... in the night... eu... Nee... niet allemaal in de nacht. Eu... ik bedoel illegaal.... Alleen het meisje... die heeft asiel aangevraagd. De jongen komt gewoon uit een andere school.

MAARTEN : Buiten gesmeten?

STEVEN : Ik hoop van niet.

(Maarten gaat maar niet weg)

Ga nu maar... ja... nu... Dag Maarten...

MAARTEN : Mijnheer...

STEVEN : Dag Maarten...

MAARTEN :maar....

STEVEN : D. De d van DAG!

*(ruimt de klas op/ vindt propje van Lente /kort, zacht muziekstukje op tekst)
(leest)*

Ik ben z'n oogappel, dat weet ik zeker. We zijn vrienden, Meulemans en ik. Dat komt omdat hij medelijden met mij heeft. Mijn vader is dood en moeder staat er alleen voor. Sinds de dood van mijn vader, heb ik geen honger meer.

Scène zeven

De leraar en de slordige moeder

(Moeder stormt binnen. Leraar steekt prop in z'n mond. Moeder is een bijzonder volks figuur)

MOEDER : Goeiedag. 't Is hier de moeder van Lente, Chloë en Charlotte. Ja, het is om te zeggen dat ze niet meer eet. Ons Lente. Niks meer. Mijn man is dood. Hartaanval. En sindsdien eet ze niet meer. Heeft u daar iets van gemerkt?

(leraar ontkent)

Nee? Oh... ja, da's raar. Want ik dacht dat u... geeft niks. Eigenlijk geeft het wel, enfin, ik zal er dan met de huisdokter over spreken. Dag en bedankt hé.

(leraar haalt prop uit z'n mond.)

Scène acht

De groep

Deel 1: Kaat, Jasmien, Lore

(De tweeling op: voor spiegel: maken zich op en doen precies hetzelfde: hier muzikale begeleiding piano Eline suggestie: The entertainer - Lore haast zich

en bedient de twee op hun wenken/ uiteindelijk gaan zij naar school, Lore voor de spiegel.)

LORE : *(kamt haar)* Ik doe mijn best. Doe ik niet mijn best? Ik kan hen tenminste uit elkaar houden. Jasmien is een beetje kleiner dan Kaat. Kaats linkeroog is groter dan haar rechter. En bij Jasmien is dat andersom. En Kaat is een tikkeltje bru.... mondiger dan Jasmien. Terwijl Jasmien soms... Maar och, 't zijn schatten, mijn stiefdochters. Ze zijn snel en geestig en... En ik zie hun papa graag. Heel graag. Die heeft zo'n ontroerend kuiltje in zijn wang en al een beetje grijs haar... hier.... En gisteren ging hij met twee verschillende sokken naar z'n werk. Een grijze en één donkerblauwe. Hun papa ziet mij graag. Heel graag. En dat wil ik zo houden.

Deel 2: Marlies, Lente, Astrid

MARLIES : *(met dood vogeltje)* Hoe kon dit gebeuren? Ik haat mijn mama. Sorry Marlies, ik liet de keukendeur openstaan vAnacht. Wie treurt er om de dood van mijn kanarie?

(Lente denkt na over haar lied en zingt de eerste strofe, pianobegeleiding Eline.)

Mijn kanarie is dood.

LENTE : Jaja...

MARLIES : *(loopt naar Astrid – die staat te dansen)* Mijn kanarie...

(Astrid zet cassetterecorder op en danst. Telefoon: muziekinstrument?)

ASTRID : *(gilt)* Dat is 'm! *(tegen Marlies, Roel)* Ja. Geen probleem. Breng je boek mee.. Hij komt! Hij komt! De stelling van Pythagoras. Toepassingen op de

stelling van Pythagoras. Reële getallen. Bewerkingen met vierkantswortels.
Derdemachtwortel van een getal. Functies.

MARLIES : Eerstegraadsfuncties?

ASTRID : *(opgewonden)* Ja! En vergelijkingen! Oppervlakteberekening. Heerlijk.
Heerlijk.

(Marlies loopt naar Lente. Lente zingt tweede strofe – danst met haar tennisracket)

En wat was dat met uw kanarie?

(telefoon : Roel !)

ROEL : Hoi Lente.

LENTE : *(opgewonden)* Hey Roel. *(tot Marlies)* 't Is Roel!! Ik ben er over tien
minuten. Nog een beetje aan het oefenen. *(zwaait met racket)*

ROEL : Euh... Lente. 't Is maar om te zeggen dat ik niet naar de tennis kan komen.

LENTE : Oh?

ROEL : Tja.

LENTE : Waarom niet?

ROEL : Tja, mijn zusje is ziek. 'k Moet op haar letten.

LENTE : Oh. Oké dan.

ROEL : Dag.

LENTE : Dag. Kloothommel. *(tot Marlies)* Geen tennis.

MARLIES : Maar wel wiskunde. *(af)*

Scène negen

Mo en Ana Sirakova

(Steven komt het klaslokaal binnen. De klas zit gedisciplineerd recht. Ana en Mo binnen.)